

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn och till lag om ändring av 4 § lagen om statens pensionsfond

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag skall stiftas om hur pensionsförmånerna för den personal vid grundskolor och gymnasier samt vissa privata läroanstalter som omfattas av det statliga pensionsskyddet skall ordnas i samband med revideringen av lagstiftningen om utbildning. De som omfattas av det statliga pensionsskyddet när lagen träder i kraft behåller sitt skydd. Nya arbetstagare

och, i vissa fall, personer som påbörjar ett nytt anställningsförhållande överförs till utbildningsanordnarens pensionssystem.

Dessutom föreslås att storleken på arbetsgivares pensionsavgift i fråga om nämnda personal ändras.

Lagarna avses träda i kraft samtidigt som lagstiftningen om utbildning den 1 augusti 1998.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Pensionsskyddet för anställda vid kommunala och privata läroanstalter

Av historiska orsaker omfattas en mycket stor del av de anställda vid kommunala och privata läroanstalter av statens pensionssystem. Om deras pensionsskydd bestäms i den lag som gäller skolformen i fråga. Rätt till pensionsskydd av statens medel har personer som arbetar i undervisningsuppgifter och, i vissa fall, också i andra uppgifter vid följande läroanstalter: kommunala grundskolor, gymnasier och vuxengymnasier, privata skolor som ersätter grundskolan samt privata skolor som organiserats så att de motsvarar grundskolan, privata gymnasier och vuxengymnasier, Steinerskolor, Steinerpedagogiska specialskolor, privata musikläroanstalter, privata medborgarinstitut, privata folkhögskolor, vissa personer vid privata yrkesläroanstalter, vissa personer vid privata specialyrkesläroanstalter, privata idrottsutbildningscenter, privata studiecentraler och skolan Anna Tapion koulu.

Antalet lärare vid kommunala grundskolor och gymnasier är ca 45 000, varav ca 35 000 är ordinarie. Vid de privata läroanstalterna omfattas ca 6 000 personer av statens pensionssystem.

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lagstiftning om utbildning (RP 86/1997 rd.). Syftet med propositionen är att ersätta den nuvarande splittrade skollagstiftningen som baserar sig på olika läroanstaltsformer och läroanstalter med lagstiftning som grundar sig på utbildningens mål och innehåll, utbildningsnivåerna, studerandenas rättigheter och utbildningens resultat. I de nya lagarna definieras inte de läroanstalter vid vilka utbildning kan ordnas. Personalens rättsliga ställning och förmåner bestäms enligt propositionen framöver enligt den allmänna lagstiftningen som gäller anställningsförhållandet, dvs. tjänste- eller arbetsavtalsförhållandet i fråga. Samtidigt som lagstiftningen om olika skolformer utgår upphävs också bestämmelserna om pensionsskydd. Ett syfte med propositionen är också att personalens pensionsskydd framöver skall bestämmas enligt utbild-

ningsanordnarens allmänna pensionssystem. Pensionsskyddet för kommunalt anställda ordnas således enligt det kommunala pensionssystemet och pensionsskyddet för anställda vid privata läroanstalter enligt pensionssystemet för den privata sektorn.

Om personal överförs från att ha omfattats av statens pensionsskydd till att omfattas av pensionsskyddet för en annan sektor kan pensionsskyddet i vissa fall försämras. När statens och kommunernas pensionsskydd genom ändringar som trädde i kraft vid ingången av 1993 och 1995 reformerades så, att det är på samma nivå som pensionsskyddet inom den privata sektorn, behöll en stor del av den gamla personalen antingen helt eller delvis ett bättre pensionsskydd. Denna rätt kvarstår dock inte om personalen övergår till ett annat pensionssystem. Dessutom har grundskollärare haft rätt att välja en pensionsålder på 60 år och vissa specialklasslärare, rektorer i specialskolor samt ämneslärare i allmänna ämnen en pensionsålder på 55 år. Denna rätt kvarstår endast om de stannar kvar i samma uppgifter och fortfarande omfattas av statens pensionsskydd. Om anställda överförs till det kommunala pensionssystemet, är de nya förmånstagare inom detta system.

1.2. Arbetsgivares pensionsavgift i fråga om kommunala och privata läroanstalter

Lagen om statens pensionsfond (1372/1989) ändrades fr.o.m. ingången av 1998 så, att för anställda vid kommunal och privat läroanstalt vilka omfattades av statens pensionssystem började betalas arbetsgivares pensionsavgift till statens pensionsfond. För alla andra som omfattas av statens pensionsskydd har arbetsgivares pensionsavgift betalats redan tidigare. Det bestämdes att storleken på arbetsgivares pensionsavgift för personalen vid läroanstalterna skulle stiga gradvis till det fulla beloppet så, att avgiften skulle vara 7 % av lönesumman 1998 och 13 % av lönesumman 1999, medan full avgift skulle betalas fr.o.m. 2000. Det fulla beloppet av arbetsgivares pensionsavgift är i genomsnitt 18,8 % av lönesumman 1998.

Regeringen har avgett ett ställningstagande med anledning av det förhandlingsresultat gällande det inkomstpolitiska avtalet för 1998 och 1999 som nåddes den 26 november 1997. Under den punkt som gällde den

kommunala ekonomin konstaterade regeringen att den period under vilken pensionsavgiften för lärare träder i kraft förlängs efter 1998 så, att avgiften träder i kraft gradvis 1999-2002.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om utbildning konstateras att avsikten är att som ett arrangemang under övergångstiden utfärda särskilda bestämmelser om grundskolläraernas och gymnasieläraernas samt vissa andra läroanstaltslärares rätt till pension som betalas av statsmedel. I propositionen sägs att regeringen kommer att avlåta en separat proposition med förslag till reform av pensionssystemet. Avsikten är att man beträffande pensionsskyddet gradvis skall övergå till ett pensionssystem som bestäms enligt utbildningsanordnaren. Övergången skall till en början huvudsakligen gälla nya arbetstagare som börjar en anställning. För att ingen skall gå miste om pensionsskydd, skall för övergångstiden stiftas en separat lag, som främst skall gälla gammal personal som redan har anställning.

Syftet med propositionen är således att föreskriva att alla sådana personer vilkas pensionsskydd kan försämras på grund av revideringen av lagstiftningen om utbildning skall börja eller fortsätta att omfattas av statens pensionsskydd. Om en person enligt lagen inte skall omfattas av statens pensionsskydd, omfattas han av utbildningsanordnarens pensionsskydd.

I propositionen föreslås att en person som har rätt till statens pensionsskydd när lagen träder i kraft skall fortsätta att omfattas av detta pensionsskydd så länge som anställningsförhållandet i fråga varar. I lagen finns bestämmelser om när anställningen skall omfattas av statens pensionsskydd, om personen inleder en ny anställning t.ex. på grund av byte av arbetsgivare eller byte av skolform.

Personer som har rätt att välja en pensionsålder som är lägre än den allmänna pensionsåldern behåller denna rätt om också de övriga villkoren för valet är uppfyllda.

Det föreslås att den övergångsperiod som gäller ikraftträdandet av arbetsgivares pensionsavgift i fråga om kommunala och privata läroanstalter förlängs så, att full avgift betalas först 2002.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

3.1.1. Lag om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn

Antalet lärare vid kommunala grundskolor och gymnasier, som är i statens pensionssystem är ca 45 000. Om de som kommer i nya anställningsförhållanden och är födda efter 1969 överförs till det kommunala pensionssystemet, är ca 6 400 personer dvs. ca 14 procent av personalen i det kommunala pensionssystemet vid utgången av 2001. År 2010 är ca 11 000 personer dvs. ca 24 procent av personalen i det kommunala pensionssystemet. Pensionsavgifterna till statens pensionsfond skulle minska med ca 18 milj. mk 1998, ca 112 milj. mk 1999, ca 194 milj. mk 2000 och ca 279 milj. mk 2001. Pensionsavgifterna till statens pensionsfond uppskattas att minska gradvis efter 2001 så att de 2010 skulle vara ca 620 milj. mk mindre per år. Staten behöver å andra sidan inte till denna del svara för det uppkommande nya pensionsskyddet och således uppstår det ingen förlust för staten totalt sett. Eftersom avgiften till statens pensionssystem i denna proposition föreslås att minskas till utgången av 2001, uppstår för kommunerna en aning större pensionsavgifter för de personer som överförs till det kommunala pensionssystemet. Statsandelen täcker dock 57 procent av utgifterna och antalet personer som övergår är en tämligen liten del av hela personalen.

Av de privata läroanstalternas personal finns i statens pensionssystem ca 5 900 personer. Till utgången av 2001 har från statens pensionssystem övergått till den privata sektorns pensionssystem ca 570 personer dvs ca 10 procent. I den privata sektorns pensionssystem finns 2010 ca 3 200 personer dvs. ca 54 procent av personalen. Pensionsavgifterna till statens pensionsfond minskar 1998 ca 530 000 mk, 1999 ca 3,7 milj. mk, 2000 ca 7,8 milj. mk, 2001 ca 12,9 milj. mk och 2010 ca 108 milj. mk. Statens orsakas totalt sett inte till denna del förluster eftersom det uppkommande nya pensionsskyddet inte behöver finansieras.

3.1.2. Lag om ändring av 4 § lagen om statens pensionsfond

Lönesumman för de kommunala och pri-

vata läroanstalterna uppskattas till ca 8 532 milj. mk 1998. På grund av att den tid under vilken arbetsgivares pensionsavgift gradvis träder i kraft förlängs till 2002 blir avgifterna för kommunerna och de privata läroanstalterna uppskattningsvis följande:

År	Avgifts- procent	Kommuner milj. mk	Privata milj. mk
1998	7	579	18
1999	10	826	26
2000	13	1074	33
2001	16	1322	42
2002	18,5 (kalkyl)	1531	47

Jämfört med den gällande lagstiftningen, enligt vilken full avgift skall betalas redan 2000, uppkommer en inbesparing för kommunerna och de privata läroanstalterna. Eftersom kommunerna och de privata läroanstalterna får statsandel om ca 57 % för sina pensionsavgifter, medför pensionsavgiften en utgiftsökning för kommunerna endast till den del statsandelen inte täcker avgiften. De nettoinbesparingar som nu uppnås är således ca 105 milj. mk för kommunerna och ca 3 milj. mk för de privata läroanstalterna 1999 samt ca 220 milj. mk för kommunerna och ca 7 milj. mk för de privata läroanstalterna 2000. Denna inbesparing minskas en aning av den föreslagna lagen om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn.

Då ikraftträdandet av arbetsgivares pensionsavgift fördröjs uppkommer en inbesparing för staten i statsandelsutgifterna. Inbesparingen är ca 147 milj. mk 1999 och ca 270 milj. mk 2000. Statens pensionsfond, som är en statlig fond utanför budgeten, går å andra sidan miste om inkomster för den tid under vilken pensionsavgifterna är mindre, varför staten totalt sett inte gör några inbesparingar. På grund av de uteblivna pensionsavgifterna uppstår i statens pensionssystem ett ansvarsunderskott som måste täckas på något annat sätt.

3.2. Verkningar i fråga om organisation

Propositionen föranleder ändringsbehov i statskontorets och statens pensionsfonds datasystem, ökar förfrågningar till pensionsanstalterna och kräver en omfattande information. Detta leder till en kostnadsökning för statskontoret om ca en milj. mk per år mellan

1998—2002. Samma slags verkningar föranleds för Kommunernas pensionsförsäkring och i mindre utsträckning för de privata pensionsförsäkringsbolagen och Pensionsskyddscentralen.

På grund av den föreslagna lagen om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn uppstår hos läroanstalterna ett behov av att i fråga om vissa nya anställningsförhållanden hos pensionsanstalterna kontrollera vilket pensionssystem en person skall omfattas av.

3.3. Verkningar för förmånstagarna

Pensionsskyddet ändras inte för dem som efter att lagen trätt i kraft stannar kvar inom samma pensionssystem som tidigare. Avsikten är att endast sådana personer vilkas pen-

sionsskydd inte kan försämrats till följd av överföringen skall överföras från statens pensionsskydd på grund av revideringen av lagstiftningen om utbildning.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet i samarbete med undervisningsministeriet, statskontoret, Kommunernas pensionsförsäkring och Undervisningssektorns Fackorganisation rf. Utlåtanden om propositionen har begärts hos undervisningsministeriet, inrikesministeriet, statskontoret, Finlands Kommunförbund, Privatskolornas Förbund rf, Kommunernas pensionsförsäkring och Undervisningssektorns Fackorganisation rf.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn

1 kap. Definitioner

1 §. I paragrafen föreskrivs om den personal som är propositionens målgrupp. Lagen gäller endast anställda vid läroanstalter som ger sådan undervisning som avses i de lagar om utbildning som nämns i paragrafen.

I paragrafens 2 mom. skall nämnas att lagen inte skall gälla sådana personer, som inte har enligt den lag som nämns i momentet, rätt till statens pensionsskydd. Enligt nämnda lag kan tjänsterna för de lärare som undervisat de gravast utvecklingsstörda barnen förflyttas till tjänster i grundskolan. Eftersom lärarna tidigare omfattades av det kommunala pensionssystemet, kunde deras pensionsskydd ha försämrats, om de hade förflyttats till statens pensionssystem. Det tidigare läget skall bevaras också i den lag som nu föreslås.

2 §. I paragrafen föreslås en definition på termen statligt pensionsskydd. Det statliga pensionsskyddet innehåller helheten av de förmåner som omfattas av lagen om statens pensioner. Lagstiftning som ansluter sig till den är bl.a. lagen angående införande av lagen om statens pensioner (281/1966), la-

gen om statens pensionsfond (1372/1989) och lagen om ordnande av pensionsskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad (1152/1997). Till den anslutande lagstiftningen anses höra också annan lagstiftning från olika områden som innehåller specialbestämmelser på lagnivå, i vilka det finns bestämmelser om pensionsskydd som hänför sig till arbets- eller tjänsteförhållanden och som bekostas ur statens medel.

Syftet med lagen är endast att föreskriva om vem som omfattas av statens pensionsskydd. Om en person inte skall omfattas av statens pensionsskydd, omfattas han av pensionssystemet för huvudmannen för utbildningen.

2 kap. Kommunalt anställda

3 §. I den föreslagna 3 § konstateras att 2 kap. i den föreslagna lagen gäller kommunalt anställda som sköter uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning. Kapitlet gäller således huvudsakligen lärare i kommunala grundskolor och gymnasier.

4 §. I paragrafen bestäms att personer som avses i 3 § och som omfattas av statens pensionsskydd när den föreslagna lagen träder i kraft, skall omfattas av statens pensions-

skydd så länge som anställningsförhållandet i fråga fortgår. Personer som är anställda vid en kommunal yrkesläroanstalt vars personal redan omfattas av kommunalt pensionsskydd skall således inte omfattas av statens pensionsskydd. Å andra sidan skall en gymnasielärare som efter att lagen trätt i kraft också börjar undervisa vid en yrkesläroanstalt fortfarande omfattas av statens pensionsskydd så länge som samma anställningsförhållande fortgår.

5 §. I paragrafen föreskrivs om statens pensionsskydd i sådana fall då en person börjar ett nytt anställningsförhållande som avses i 3 § eller då en person för första gången börjar ett anställningsförhållande som avses i 3 §.

En person skall omfattas av statens pensionsskydd om han är född före 1970 och han i huvudsak kommer att sköta uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning eller lagen om gymnasieutbildning i undervisnings- eller elevhemsföreståndares uppgifter. Huvudsakligen betyder att över 50 procent av uppgifterna är i lagen om grundläggande utbildning eller lagen om gymnasieutbildning avsedda undervisningsuppgifter eller elevhemsföreståndares eller motsvarande uppgifter med annat namn. Pensionsskyddet för personer som kommer till sådana uppgifter kunde försämrats om de inte stannade kvar inom statens pensionsskydd. Statens pensionsskydd kommer att omfatta också sådana personer, vars pensionsskydd inte kräver det. Detta kan dock inte undgås. De som är födda efter 1969 kunde inte omfattas av statens pensionsskydd. Deras pensionsskydd kan inte försämrats i och med att de lämnar statens pensionssystem.

3 kap. **Privatanställda som sköter uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen**

6 §. I den föreslagna 6 § konstateras att den föreslagna lagens 3 kap. gäller anställda

hos en privat utbildningsanordnare som avses i lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen. Det är skäl att dessa utbildningsanordnare särskiljs från övriga privata utbildningsanordnare, eftersom det är fråga om mycket olika typer av utbildning. Det är således inte sannolikt att ändringarna i lagstiftningen om utbildning orsakar överföringar mellan olika privata utbildningsanordnare. Om överföringar mellan dessa sker torde de vara frivilliga, och det finns således inte behov av att ordna statligt pensionsskydd.

7 §. I paragrafen bestäms att personer som avses i 6 § och som omfattas av statens pensionsskydd när den föreslagna lagen träder i kraft skall omfattas av statens pensionsskydd så länge som anställningsförhållandet fortsätter.

8 §. I paragrafen föreskrivs om statens pensionsskydd i sådana fall då en person börjar ett nytt anställningsförhållande som avses i 6 § eller då en person för första gången börjar en anställning som avses i 6 §. Vad som sagts i motiveringen till 5 § gäller i tillämpliga delar också denna paragraf.

4 kap. **Privatanställda som sköter andra utbildningsuppgifter**

9 §. I den föreslagna 9 § konstateras att den föreslagna lagens 4 kap. gäller anställda hos en privat utbildningsanordnare som avses i lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, lagen om grundläggande konstundervisning eller lagen om fritt bildningsarbete. Vad som sagts i motiveringen till 6 § gäller också denna paragraf.

10 §. I paragrafen bestäms att personer som avses i 9 § och som omfattas av statens pensionsskydd när den föreslagna lagen träder i kraft skall fortsätta att omfattas av statens pensionsskydd så länge som anställningsförhållandet i fråga pågår.

11 §. I paragrafen föreskrivs om statens pensionsskydd i sådana fall då en person börjar ett nytt anställningsförhållande som avses i 9 § eller då en person för första gången börjar ett anställningsförhållande som avses i 9 §.

Personer, som är födda före 1970 och som har varit under tiden mellan den 30 november och den 31 december 1997 anställda i de läroanstalter som uppräknas i paragrafen, skall ha rätt till statens pensionsskydd. Bland personer som är födda efter 1969 finns det i dessa skolor inte personer som kan förlora i och med att de lämnar statens pensionsskydd.

Genom att det kontrolleras om en person har omfattats av statens pensionsskydd under tiden mellan den 30 november och den 31 december 1997 utreds om personen kan ha ställning som gammal förmånstagare inom statens pensionssystem och det således finns risk för att han går miste om förmåner om hans pensionssystem ändras. Redan en dags anställning under nämnda tid räcker till för att personen skall omfattas av statens pensionsskydd, om de övriga villkoren som nämns i paragrafen är uppfyllda. Inom statens pensionssystem förlorar en person ställningen som gammal förmånstagare redan efter ett avbrott på över en månad i anställningen. Därför är granskningsperioden en månad och en dag. Om en person under denna tid inte under en enda dag har haft en anställning som omfattas av statens pensionsskydd, kan personen inte vara gammal förmånstagare och således inte gå miste om pensionsförmåner, trots att hans pensionssystem ändras.

Under granskningsperioden skall personen dessutom ha varit anställd vid de skolor som uppräknas i paragrafen. Detta beror på att syftet med den föreslagna lagen är att förhindra endast sådana förluster som beror på ändringarna i lagstiftningen om utbildning. Om en person vid utgången av 1997 har skött helt andra uppgifter hos staten, är det fråga om ett frivilligt byte av yrke. I sådana fall kan personen själv fatta beslut om sitt pensionsskydd, och därför finns det inte större orsak att trygga pensionsförmånerna än annars vid frivillig övergång av statsanställda.

I den föreslagna paragrafen finns en förteckning över de läroanstalter vid vilka för närvarande ges sådan utbildning som avses i 9 §.

5 kap. Särskilda bestämmelser

12 §. För att 5 och 8 § skall vara möjliga att tillämpas, skall läroanstalterna vara skyldiga att till den som verkställer statens pensionsskydd anmäla om de nya anställningsförhållandenas uppgifter är i huvudsak uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

6 kap. Ikraftträdande

13 §. Lagen är nödvändig på grund av lagstiftningen om utbildning, och därför bör lagen träda i kraft samtidigt som denna lagstiftning. När denna proposition avlåts är den beräknade tidpunkten den 1 augusti 1998. Beträffande pensionsskyddet för anställningar från tiden före lagens ikraftträdande iaktas de tidigare bestämmelserna.

14 §. Grundskollärare har haft möjlighet att före den 30 juni 1999 välja en pensionsålder på 60 år och specialklasslärare, rektorer i specialskolor samt ämneslärare i allmänna ämnen en pensionsålder på 55 år. Denna rätt har hänfört sig till att personen är tjänsteinnehavare i grundskolan. När grundskolelagen upphävs till följd av lagstiftningen om utbildning, försvinner också rätten till lägre pensionsålder och rätten att välja sådan. Därför föreslås i 14 § att denna rätt kvarstår för personer som har rätten när denna lag träder i kraft. Specialklasslärare och rektorer i specialskolor skall således ha en möjlighet att i specialundervisningsuppgifter intjäna den tid om 15 år som krävs också efter det att lagen trätt i kraft, om de har en sådan rätt när lagen träder i kraft.

I paragrafens 2 mom. föreslås ett stadgande om val av pensionsålder efter att denna lag trätt i kraft i sådana fall när personen inte konkret fungerar i uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning dvs. vid denna lags ikraftträdande som grundskollärare för att hans anställningsförhållande har avbrutits utan lön t.ex. på grund av tjänstledighet, permittering eller annan dylik orsak. Det

föreslås att vara möjligt att välja också under sådan tid om läraren inte samtidigt arbetar i annat arbete var han intjänar arbetspensionsskydd, t.ex. som gymnasielärare eller som företagare. På detta sätt är det meningen att säkerställa att personer som fungerat en lång tid som grundskollärare har en valmöjlighet trots kortvariga avbrott i anställningsförhållandet. Vidare avses att hindra andra personer från att spekulera med 60 års pensionsålder. En person, som har en tjänst som grundskollärare, men i praktiken fungerar som lärare i t.ex. ett gymnasium skall inte ha rätt att välja.

15 §. I lagrummet som nämns i paragrafen föreskrivs om de förutsättningar som en person, som har valt grundskollärares speciella pensionsålder, måste fylla för att kunna gå i pension i den speciella pensionsåldern. Enligt detta s.k. slutkarensstadgande förutsätts att förmånstagaren under sex månader omedelbart före det han uppnår 60 års pensionsålder har varit grundskollärare utan avbrott och att han under de fem år som omedelbart föregår pensionsåldern har pensionstid som grundskollärare minst tre år. Avsikten med stadgandet är att hindra spekulation med pensionsåldern. Eftersom det är svårt att kunna skilja från varandra grundskolans och gymnasiets lärare efter det att revideringen av lagstiftningen om utbildning har trätt i kraft, föreslås att slutkarenskravet kan uppfyllas i uppgifter som är huvudsakligen inom lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

1.

Lag

om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Definitioner

1 §

Denna lag gäller vissa arrangemang beträffande pensionskyddet för personal som ger sådan undervisning som avses i lagen om grundläggande utbildning (/), gym-

1.2. Lagen om statens pensionsfond

4 §. Det föreslås att 2 mom. ändras så, att kommunala och privata läroanstalter skall betala full arbetsgivares pensionsavgift till statens pensionsfond först 2002. Enligt den gällande lagstiftningen skall full avgift betalas redan 2000. Dessutom skall ordalydelsen ändras så, att hänvisningarna till lagarna om olika skolor i den gällande lagen stryks, eftersom lagarna i fråga upphävs om lagstiftningen om utbildning ändras så som regeringen föreslagit.

2. Ikraftträdande

Lagen om vissa pensionsarrangemang inom undervisningssektorn föreslås träda i kraft på det sätt som anges i motiveringen till 13 §.

Lagen om ändring av 4 § lagen om statens pensionsfond föreslås träda i kraft samtidigt som lagstiftningen om utbildning, eftersom den gällande lagen inte längre kan tillämpas efter detta. Lagen bör träda i kraft senast vid ingången av 1999, eftersom den ändrar arbetsgivares pensionsavgift för 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

nasielagen (/), lagen om yrkesutbildning (/), lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (/), lagen om grundläggande konstundervisning (/) och lagen om fritt bildningsarbete (/) och för personal som sköter vissa andra uppgifter som hänför sig till undervisningen.

Lagen gäller dock inte sådana personer, som inte har rätt till pension av statsmedel

enligt 4 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av grundskolelagen (1368/1996).

2 §

I denna lag avses med statligt pensionskydd rätten att av statens medel erhålla en sådan pension, familjepension och annan förmån som i fråga om innehållet och förutsättningarna för beviljande av förmånen regleras i lagen om statens pensioner (280/1966) och i lagstiftning som ansluter sig till den.

2 kap.

Kommunalt anställda

3 §

I detta kapitel bestäms om pensionsskyddet för personer som är anställda hos en kommun, en samkommun eller någon annan arbetsgivare som omfattas av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) och sköter uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om yrkesutbildning eller lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller andra uppgifter vid en läroanstalt som ger sådan undervisning.

4 §

Rätt till statligt pensionsskydd har en person som avses i 3 §, om han omfattas av det statliga pensionsskyddet när denna lag träder i kraft och anställningsförhållandet enligt 3 § fortsätter hos samma arbetsgivare efter att lagen trätt i kraft. När anställningsförhållandet upphör, har personen rätt till statligt pensionsskydd för nya anställningsförhållanden endast om villkoren enligt 5 § är uppfyllda.

5 §

Rätt till statligt pensionsskydd har också en anställd som är född före den 1 januari 1970 och som efter att denna lag trätt i kraft anställs för att i huvudsak sköta sådana uppgifter inom undervisningen eller som elevhemsföreståndare som omfattas av lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

3 kap.

Privatanställda som sköter uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen

6 §

I detta kapitel bestäms om pensionsskyddet för personer som är anställda hos en privat utbildningsanordnare som avses i lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

7 §

Rätt till statligt pensionsskydd har en person som avses i 6 §, om han omfattas av det statliga pensionsskyddet när denna lag träder i kraft och anställningsförhållandet enligt 6 § fortsätter efter att lagen trätt i kraft. När anställningsförhållandet upphör, har personen rätt till statligt pensionsskydd för nya anställningsförhållanden endast om villkoren enligt 8 § är uppfyllda.

8 §

Rätt till statligt pensionsskydd har också en anställd som är född före den 1 januari 1970 och anställs efter att denna lag trätt i kraft för att i huvudsak sköta uppgifter som omfattas av lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

4 kap.

Privatanställda som sköter andra utbildningsuppgifter

9 §

I detta kapitel bestäms om pensionsskyddet för personer som är anställda hos en privat utbildningsanordnare som avses i lagen om yrkesutbildning, lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning, lagen om grundläggande konstundervisning eller lagen om fritt bildningsarbete.

10 §

Rätt till statligt pensionsskydd har en person som avses i 9 §, om han omfattas av det statliga pensionsskyddet när denna lag träder i kraft och anställningsförhållandet enligt 9 § fortsätter efter att lagen trätt i kraft. När

anställningsförhållandet upphör, har personen rätt till statligt pensionsskydd för nya anställningsförhållanden endast om villkoren enligt 11 § är uppfyllda.

11 §

Rätt till statligt pensionsskydd har dessutom den som börjar ett anställningsförhållande som avses i 9 § efter att denna lag trätt i kraft, om han är född före den 1 januari 1970 och under tiden mellan den 30 november och den 31 december 1997 med stöd av följande bestämmelser har haft en anställning som omfattas av det statliga pensionsskyddet:

- 1) 6 eller 7 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om yrkesläroanstalter (717/1992),
- 2) 16 § lagen om medborgarinstitut (722/1992),
- 3) 32 § lagen om idrottsutbildningscenter med statsandel (801/1992),
- 4) 25 § lagen om studiecentraler (1215/1993),
- 5) 31 § lagen om folkhögskolor med statsandel (1218/1993) eller
- 6) 23 § lagen om musikläroanstalter (516/1995).

5 kap.

Särskilda bestämmelser

12 §

Arbetsgivare som avses i 2 och 3 kapitlet är skyldiga att till statskontoret lämna en anmälan om uppgifterna i ett nytt anställningsförhållande som börjar efter att denna lag trätt i kraft i huvudsak är sådana uppgifter inom undervisningen eller som elevhemsföreståndare som omfattas av lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen. Anmälan behöver inte göras om en person som är född efter 1969.

6 kap.

Ikraftträdande

13 §

Denna lag träder i kraft den .
 Beträffande pensionsskyddet för anställningar från tiden före lagens ikraftträdande iakttas de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

14 §

En person som har sådan i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av 71 och 72 §§ grundskolelagen (104/1989) avsedd rätt att senast den 30 juni 1999 välja pensionsålder enligt de bestämmelser som gällde före den 1 juli 1989, behåller denna rätt också efter att denna lag trätt i kraft.

En sådan rätt att välja pensionsålder som nämns i 1 mom. på det sätt som anges i 1 mom. har också en sådan person som avses i 4 § och som utför uppgifter enligt lagen om grundläggande utbildning och vars anställning är i kraft men avbruten på grund av tjänstledighet utan lön. Det förutsätts dock att han under avbrottet inte innehar något annat arbete, sådan tjänst eller företagarsamhet som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/1961) och som utökar hans pensionsskydd.

15 §

Vid tillämpning av 12 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (1528/1993), sådant det lyder i lagen om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (1232/1995), anses som grundskollärare en person som i huvudsak sköter undervisningsuppgifter som omfattas av lagen om grundläggande utbildning eller gymnasielagen.

2.

Lag
om ändring av 4 § lagen om statens pensionsfond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 4 § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 1154/1997, som följer:

4 §

För personer som är anställda vid en kom-
munal eller privat läroanstalt och som om-
fattas av statens pensionssystem är arbetsgi-
vares pensionsavgift 7 procent av löne-
summan 1998, 10 procent av lönesumman

1999, 13 procent av lönesumman 2000, 16
procent av lönesumman 2001 medan den
efter 2001 bestäms enligt 1 mom.

Denna lag träder i kraft den
19 .

Helsingfors den 15 maj 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Jouko Skinnari

2.

Lag**om ändring av 4 § lagen om statens pensionsfond**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 december 1989 om statens pensionsfond (1372/1989) 4 § 2 mom.,
sådant det lyder i lag 1154/1997, som följer:

Gällande lydelse

4 §

För nedan nämnda personer är arbetsgiva-
res pensionsavgift 7 procent av lönesumman
1998 och 13 procent av lönesumman 1999
medan den efter 1999 bestäms enligt 1
mom.:

1) personer anställda i kommunal grund-
skola och kommunalt gymnasium vilka om-
fattas av statens pensionssystem, och

2) personer som är anställda i följande
skolor:

a) i skola som enligt 77 § grundskolelagen
(476/1983) ersätter grundskola och i privat
gymnasium som avses i 50 § gymnasielagen
(477/1983),

b) i skola som avses i lagen om vuxen-
gymnasier (439/1994),

c) i skola som avses i lagen om Steiner
skola (417/1977),

d) i skola som avses i lagen om steinerpe-
dagogiska specialskolor (932/1986),

e) i privatskola som enligt 83 § grundsko-
lelagen (476/1983) ordnats att motsvara
grundskola,

f) i skola som avses i lagen om skolan
Anna Tapion koulu (1197/1988).

Föreslagen lydelse

4 §

*För personer som är anställda vid en kom-
munal eller privat läroanstalt och som om-
fattas av statens pensionssystem är arbetsgi-
vares pensionsavgift 7 procent av löne-
summan 1998, 10 procent av lönesumman
1999, 13 procent av lönesumman 2000, 16
procent av lönesumman 2001 medan den
efter 2001 bestäms enligt 1 mom.*

